

Kā man, Latvijas Republikas nodokļu maksātājam – uzņēmumam, ir jāaprēķina, jādeklarē un jāsamaksā nodokļi par ienākumiem, kas gūti izmantojot Mintos platformu?

Atruna

Mintos nav sertificēts nodokļu konsultants, tāpēc tā ir investora atbildība pārliecināties, ka minētās prasības attiecas uz investoru. Zemāk sniegtais apraksts ir veidots balstoties uz Mintos veikto likuma izpēti. Zemāk sniegtais apraksts attiecas uz tādiem investoriem, kas ir Latvijas Republikas nodokļu maksātāji – uzņēmumi (akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kas sagatavo gada pārskatu saskaņā ar Gada pārskata un konsolidētā gada pārskata likuma normām). Ja jūs neesat Latvijas Republikas nodokļu maksātājs – uzņēmumi, tad tālāk sniegtais apraksts var nebūt jums piemērojams un jums ir jākonsultējas ar savu nodokļu administrāciju vai nodokļu konsultantiem.

Kā sarēķināt maksājamo nodokli saskaņā ar likumdošanas prasībām?

Saskaņā ar zemāk minētajām likumdošanas prasībām uzņēmumiem, kas veic ieguldījumus aizdevumos ir jāatzīst ienākumi par nopelnītajiem procentu ienākumiem. Līdz 2017. gada 31. decembrim nodoklis ir jāsarēķina, jādeklarē un jāsamaksā par iepriekšējo taksācijas gadu iesniedzot ikgada uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarāciju. Sākot ar 2018. gada 1.janvāri nodoklis nav jāaprēķina, jādeklarē un jāsamaksā iesniedzot ikmēneša uzņēmuma ienākuma deklarāciju. Uzņēmuma ienākuma nodoklis ir jāaprēķina un jāmaksā tikai brīdī, kad uzņēmums nolēmis sadalīt peļņu dividendēs (sākot ar 2018. gada peļņu).

Ilustratīvs piemērs

Investors veic investīciju 100 EUR apmērā 2017. gada 1. janvārī vienā aizdevumā. Saskaņā ar noslēgto līgumu investors saņems maksājumus 4 gadu laikā, katru mēnesi saņemot ikmēneša maksājumu 3 EUR apmērā (pirmajā gadā kopā 36 EUR, kas sastāvēs no 24 EUR procentu ienākumiem un 12 EUR pamatsummas atmaksas; otrajā gadā kopā 36 EUR, kas sastāvēs no 20 EUR procentu ienākumiem un 16 EUR pamatsummas atmaksas utt.).

2017. gads

Ienākums no minētās investīcijas 2017. gadā būs 24 EUR, kas ir aprēķinātie procentu ienākumi. Juridiskā persona šos ienākumus iekļauj savos pārskata gada ienākumos un saskaņā ar likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” aprēķinātu maksājamo nodokli. Piemērojot šobrīd noteikto uzņēmuma ienākuma nodokļa likmi 15% nodoklis no šiem ienākumiem būtu 3,60 EUR. Nodoklis par juridiskās personas ienākumiem ir jāaprēķina, jādeklarē un jāsamaksā nākamajā gadā, t.i. 2018. gadā.

2018. gads

Ienākums no minētās investīcijas 2018. gadā būs 20 EUR, kas ir aprēķinātie procentu ienākumi. Juridiskā persona šos ienākumus iekļauj savos pārskata gada ienākumos. 2019. gadā uzņēmums 2018. gada peļņu 20 EUR apmērā sadala dividendēs. Saskaņā ar “Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu” dividendžu sadalīšanas brīdī, uzņēmums aprēķina uzņēmuma ienākuma nodokļa apliekamo bāzi dalot dividendžu summu ar koeficientu 0,8. Uzņēmuma ienākuma apliekamo bāzi reizina ar 20% likmi. Uzņēmums aprēķina 5 EUR uzņēmuma ienākuma nodokli un var izmaksāt 15 EUR neto dividendes. Aprēķinātās dividendes un no tām izrietošo nodokli jādeklarē un jāsamaksā iesniedzot ikmēneša taksācijas uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarāciju līdz nākamā mēneša 20. datumam.

Mintos ir izstrādājis funkcionalitāti, kas aprēķina procentu ienākumus par izvēlēto taksācijas gadu. To iespējams atrast sadaļā “Mans konts” -> “Nodokļu pārskats”.

Piemērojamā nodokļu likumdošana

Saskaņā ar “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma” 14.panta pirmās daļas 4.punktā noteikto, finanšu pārskatu sagatavo atbilstoši šādiem vispārīgajiem principiem – bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos summas norāda pēc uzkrāšanas principa, proti, ieņēmumus un izdevumus norāda, ņemot vērā to rašanās laiku, nevis naudas saņemšanas vai izdošanas laiku. Ar pārskata gadu saistītos ieņēmumus un izdevumus norāda neatkarīgi no maksājuma vai rēķina saņemšanas datuma.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" 61. punktam, ieņēmumus no sabiedrības aktīvu nodošanas lietošanā citām personām, gūstot procentus, autoratlīdzību vai dividendes, uzskaita, ja ir ievēroti abi šie nosacījumi: 61.1. sabiedrība spēj ticami novērtēt ieņēmumu summu; 61.2. ir ticams, ka sabiedrība saņems ar darījumu saistītos saimnieciskos labumus.

Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" 62.1.apakšpunktā noteikts, ka ieņēmumus no procentiem, autoratlīdzības vai dividendēm uzskaita, piemērojot šādas metodes – procentus uzskaita, pamatojoties uz proporcionālu laika sadalījumu, ņemot vērā aktīvu faktisko ienesīgumu.

Saskaņā ar "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu" nodokļa maksātāja — rezidenta un pastāvīgās pārstāvniecības — ar nodokli apliekamā bāze no 2018. gada 1. janvāra veidojas, summējot taksācijas periodā Latvijā un ārvalstīs aprēķinātos objektus, kas minēti 4. panta 2. daļas 1. un 2. punktā, kas ir:

- a) aprēķinātās dividendes, tai skaitā ārkārtas dividendes,
- b) dividendēm pielīdzinātas izmaksas,
- c) nosacītās dividendes, kas aprēķinātas saskaņā ar šā likuma 7. pantu;
 - a) ar saimniecisko darbību nesaistītos izdevumus, kas aprēķināti saskaņā ar šā likuma 8. pantu,
 - b) nedrošos debitoru parādus, kas aprēķināti saskaņā ar šā likuma 9. pantu,
 - c) palielinātus procentu maksājumus, kas aprēķināti saskaņā ar šā likuma 10. pantu,
 - d) aizdevumu saistītai personai, kas aprēķināts saskaņā ar šā likuma 11. pantu,
 - e) ienākumus, kurus nodokļu maksātājs būtu saņēmis, vai izdevumus, kuri nodokļu maksātājam nebūtu radušies, ja komerciālās un finanšu attiecības būtu veidotas vai nodibinātas pēc noteikumiem, kas būtu spēkā starp divām neatkarīgām personām, un ja šo starp saistītām personām (no kurām viena ir nodokļa maksātājs) slēgto darījumu vērtība būtu atbilstoša tirgus cenai (vērtībai), kuras aprēķināšanas metodes nosaka Ministru kabinets,
 - f) labumus, kurus nerezidents piešķir saviem darbiniekiem vai valdes (padomes) locekļiem, neatkarīgi no tā, vai saņēmējs ir rezidents vai nerezidents, ja tie tiek attiecināti uz pastāvīgās pārstāvniecības darbību Latvijā,
 - g) likvidācijas kvotu.

Šī paša panta 9. daļa nosaka, ka taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo bāzi, ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā objekta vērtību daļa ar koeficientu 0,8.

Atbilstoši "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma" 3. pantam nodokļa likme ir 20 procenti no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas koriģēta saskaņā ar šā likuma 4. panta devīto daļu.

Saskaņā ar "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu" 17. panta 1. daļu nodokļa maksātājs deklarāciju iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz pēctaksācijas perioda 20. datumam. Šī paša panta 7. daļa nosaka, ka aprēķināto nodokli nodokļa maksātājs patstāvīgi pārskaita valsts budžetā līdz pēctaksācijas perioda 20. datumam.

Pielikumā VID uzziņa, kas attiecināma uz ienākumiem, kas gūti taksācijas periodā līdz 2017. gada 31. decembrim.

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

Dokumenta datums

elektroniskās parakstīšanas datums

Uz 15.07.2016.

Nr.b/n

Nr.30.1-8.7/63148

Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis [redacted], reģ. [redacted] (turpmāk – Iesniedzējs), 2016.gada 15.jūlija iesniegumu “Par likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” un Gada pārskatu likuma piemērošanu cesiju darījumu uzskaitē” (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzējs iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

Iesniegumā paskaidrots, ka pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98.pantu, Iesniedzējs lūdz sniegt uzziņu par likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” (turpmāk – UIN likums) un par Gada pārskatu likuma (turpmāk – Gada pārskatu likums) piemērošanu ienākumu uzskaitē no cesijas darījumiem, kā arī citiem tieši saistītiem jautājumiem.

Iesniegumā paskaidrots, ka uzziņa nepieciešama, lai Iesniedzējs varētu pareizi piemērot Gada pārskatu likuma normas un aprēķināt ienākumu, kas būtu apliekams ar uzņēmumu ienākuma nodokli.

Iesniedzējs noslēdz līgumu, kur Iesniedzējs kā cesionārs iegādājas no cedenta prasījuma tiesības, kas izriet no Aizdevuma līguma, kas noslēgts starp cedentu un aizņēmēju. Cedenta saimnieciskā darbība ir aizdevumu izsniegšana aizņēmējiem.

Saskaņā ar aizdevuma līgumu aizņēmējs ir aizņēmies EUR 36 000 ar atmaksas termiņu 36 mēneši. Aizņēmumam ir noteikta gada procentu likme 12% apmērā, kas tiek aprēķināta katru mēnesi no neatmaksātās aizdevuma summas, pieņemot, ka gadā ir 360 dienas un mēnesī ir 30 dienas. Aizņēmējam katru mēnesi ir jāveic maksājums, kas sastāv no

- pamatsummas maksājuma – 1/36 apmērā no sākotnējās aizdevuma summas (t.i. EUR 1 000 mēnesī) un
- procentu maksājuma – aprēķināts saskaņā ar augstāk minētajiem nosacījumiem. Par pirmo mēnesi procentu maksājums būtu EUR 360 (EUR 36 000 neatmaksātā aizdevuma summa x12% gada likme *30/360), par otro mēnesi procentu maksājums būtu EUR 350 (EUR 35 000 neatmaksātā aizdevuma summa x 12% gada likme *30/360), utt.

Saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem Iesniedzējs cedentam samaksā EUR 36 000 un iegūst sekojošas prasījuma tiesības, kas noteiktas aizdevuma līgumā:

- tiesības uz pilniem pamatsummas maksājumiem, kas noteikti aizdevuma līgumā (t.i. EUR 1 000 mēnesī jeb EUR 36 000 visa aizdevuma līguma periodā);
- tiesības uz pusi no procentu maksājumiem, kas noteikti aizdevuma līgumā (t.i. EUR 180 par pirmo mēnesi, EUR 175 par otro mēnesi, utt.).

Saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem cedents turpina apkalpot aizdevuma līgumu un saņemt maksājumus saskaņā ar aizdevuma līguma nosacījumiem, bet pēc tam novirza daļu no maksājumiem Iesniedzējam saskaņā ar augstāk aprakstītajiem nosacījumiem. Iesniedzējs un cedents nav saistītas personas UIN un Gada pārskatu likuma izpratnē. Saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem Iesniedzējam nav jāveic nekādi citi maksājumi cedentam.

Iesniedzēja jautājumi.

Ņemot vērā iesniegumā aprakstīto un ņemot vērā, ka Gada pārskatu likumā nav precīzi atrunāts, kā ir jāatzīst ienākumi no cesijas darījumiem, Iesniedzējs lūdz Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldi sniegt uzziņu par to, kā Iesniedzējam ir jāaprēķina un jāiekrāj savos ienākumos, kas būs aplikami ar uzņēmumu ienākuma nodokli, ienākumi no noslēgtā cesijas līguma.

- 1) Vai Iesniedzēja ienākumi, kas izriet no noslēgtā cesijas līguma būtu jāuzskaita un jāatzīst tikai tajā brīdī, kad saņemtie naudas līdzekļi no cesijas līguma (t.i. gan pamatsummas maksājumi, gan procentu maksājumi) pārsniegtu cedentam samaksāto naudas summu par cesijas iegādi?
- 2) Vai Iesniedzējam ienākumi, kas izriet no noslēgtā cesijas līguma būtu jāuzskaita, pieņemot, ka Iesniedzējs pēc ekonomiskās būtības ir izsniedzis aizdevumu, t.i. jāatzīst ienākumi no procentiem par katru mēnesi (t.i. EUR 180 par pirmo mēnesi, EUR 175 par otro mēnesi)?
- 3) Vai būtu piemērojams kāds cits uzskaites veids?

Iesniedzējs lūdz norādīt, kuri normatīvie akti pamato izvēlēto ienākumu uzskaiti.

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

No iesniegumā aprakstītās konkrētās tiesiskās situācijas secināms, ka Iesniedzējs uzdod jautājumu par Gada pārskatu likuma normu piemērošanu, kas zaudējis spēku 2016.gada 1.janvārī, bet piemērojams sagatavojot gada pārskatus par periodiem līdz 2015.gadam ieskaitot. Tā kā Iesniedzēja gada pārskats par 2015.gadu iesniegts, bet sagatavojot gada pārskatu par 2016.gadu Gada pārskatu likuma normas nav piemērojamas, tad uzziņa tiek sniegta atbilstoši spēkā esošajam Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumam (*redakcijā, kas ir spēkā no 2016.gada 1.janvāra*).

Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 13.panta otrajā daļā noteikts, ka finanšu pārskatam ir jāsniedz paties un skaidrs priekšstats par sabiedrības līdzekļiem (aktīviem), saistībām, finansiālo stāvokli un peļņu vai zaudējumiem, bet vidējas sabiedrības un lielas sabiedrības gada pārskatam – arī par naudas plūsmu.

Saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 14.panta pirmās daļas 4.punktā noteikto, finanšu pārskatu sagatavo atbilstoši šādiem vispārīgajiem principiem – bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos summas norāda pēc uzkrāšanas principa, proti, ieņēmumus un izdevumus norāda, ņemot vērā to rašanās laiku, nevis naudas saņemšanas vai izdošanas laiku. Ar pārskata gadu saistītos ieņēmumus un izdevumus norāda neatkarīgi no maksājuma vai rēķina saņemšanas datuma.

Atbilstoši likuma “Par grāmatvedību” 2.panta pirmajā daļā noteiktajam, uzņēmuma pienākums ir kārtot grāmatvedību. Grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī (turpmāk – saimnieciskie darījumi). Grāmatvedību kārtot tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

Saskaņā ar likuma “Par grāmatvedību” 8.panta trešo daļu uzņēmumi, kas lieto kases aparātus vai līdzīgas datu reģistrēšanas iekārtas, var iegrāmatot ieņēmumus ar vienu ierakstu par visu dienu. Pārējie saņemtie attaisnojuma dokumenti par uzņēmuma saimnieciskajiem darījumiem ir jāiegrāmato uzņēmuma grāmatvedības reģistros pēc iespējas drīzāk, bet ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc tā mēneša beigām, kurā dokumentu saņēma uzņēmums, un obligāti – pārskata perioda beigās.

Tādējādi visi ieņēmumi un izdevumi pilnā apmērā jāatspoguļo grāmatvedības reģistros, ievērojot uzkrāšanas principu – saņemot vai izrakstot attaisnojuma dokumentu.

Ņemot vērā minēto, Iesniedzējam grāmatvedības reģistros jāatspoguļo gan ar cesijas iegādi saistītie izdevumi, gan ieņēmumi no līgumā noteiktajiem maksājumiem un tāpat nav pieļaujama situācija, kad Iesniedzēja ienākumi no cesijas līguma tiktu atzīti tikai tad, kad saņemtie naudas līdzekļi no cesijas līguma (gan pamatsumma, gan procentu maksājumi) pārsniegtu Iesniedzēja samaksāto naudu cedentam par cesijas iegādi.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.775 “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” 61.punktam, ieņēmumus no sabiedrības aktīvu nodošanas lietošanā citām personām, gūstot procentus, autoratlīdzību vai dividendes, uzskaita, ja ir ievēroti abi šie nosacījumi:

61.1. sabiedrība spēj ticami novērtēt ieņēmumu summu;

61.2. ir ticams, ka sabiedrība saņems ar darījumu saistītos saimnieciskos labumus.

Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.775 “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” 62.1.apakšpunktā noteikts, ka ieņēmumus no procentiem, autoratlīdzības vai dividendēm uzskaita, piemērojot šādas metodes – procentus uzskaita, pamatojoties uz proporcionālu laika sadalījumu, ņemot vērā aktīvu faktisko ienesīgumu.

Tā kā iesniegumā minētajā tiesiskajā situācijā saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem Iesniedzējam katru mēnesi rodas prasījuma tiesības uz līgumā noteiktajiem maksājumiem (pilnu pamatsummas maksājumu un pusi no procentu maksājumiem), tad līdz līgumā noteiktā termiņa beigām Iesniedzējam katru mēnesi jāatzīst ieņēmumi no šiem maksājumiem.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 13.panta otrā daļa, 14.panta pirmās daļas 4.punkts, likuma “Par grāmatvedību” 2.panta pirmā daļa, 8.panta trešā daļa, Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.775 “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” 61.punkts, 62.1.apakšpunkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p.i.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU
